

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА

„ПРОФ. ДИМИТЪР КАЦАРОВ“ – ГР. СОФИЯ

УТВЪРЖДАВАМ:

Венета Ал-Шериф
Директор на ЦСОП

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

УЧЕБНА 2026/2027 г.

Актуализация: Педагогически съвет № 10/10.09.2026 г.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е разработен на основание Кодекса на труда; Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, издадена от министъра на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., попр., бр. 4 от 15.01.2010 г., изм., бр. 25 от 30.03.2010 г.; Инstrukция от 5 юли 1996 година на МОНТ за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета - ДВ, бр. 61/ 96г.

Чл. 2. Правилникът се утвърждава от директора на Центъра за специална образователна подкрепа (ЦСОП) „Прсф. Димитър Кацаров“ не по-късно от началото на учебната година.

Чл. 3. Правилникът се актуализира при въвеждане на нови съоръжения, учебно-технически средства, материали и вещества, при изменение на правилата, нормите и изискванията за безопасност на труда в Република България.

РАЗДЕЛ I

ОБЛАСТ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА

Чл. 4. (1) Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал в Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП) „Проф. Димитър Кацаров“ – гр. София, както и за лицата, които по различни поводи се намират в сградата на ЦСОП, специализираните кабинети, кабинет готварство, работилниците, асансьор и платформа за придвижване на ученици в инвалидни колички, площадки, терени и други.

(2) За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд за провеждане на възпитанието, учебно-терапевтичната дейност и дейностите при целодневна организация на учебния ден, както и при извършване на трудови дейности се спазват установените в Република България единни правила за безопасност на труда.

(3). Отговорност за изпълнението на правилника носят ръководството на ЦСОП.

(4). Същите са длъжни да сключват договор за условията, при които ще се проведе производствената практика.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И УЧАЩИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

РЪКОВОДСТВО НА ЦСОП:

Чл. 5. Ръководството на ЦСОП е длъжно:

(1). да осигурява работа на учениците с напълно обезопасени машини и съоръжения;

- (2). да създава повишен технически надзор при изпълнение на изискванията за техническата безопасност във всички кабинети, където има ученици на практика;
- (3). да осигурява редовно и качествено провеждане на инструктажа за безопасността на труда преди започване на учебната и производствената практика и следи за спазването на съответните правила;
- (4). да не допуска провеждане на учебна и производствена практика с ученици извън предвиденото време в учебната програма – в неучебни, празнични и почивни дни, през нощта от 22.00 до 06.00 часа, както и полагането на извънреден труд.
- (5). Да следи за изпълнение на изискванията свързани с превенцията на COVID 19

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ:

Чл. 6. Задължения, отговорности и права на педагогическия персонал в ЦСОП „Проф. Димитър Кацаров“ – гр. София:

- (1). В началото на всяка учебна година ръководителите на паралелки/групи и учителите запознават учениците с нормите за безопасност и условията на труд в учебните стаи и кабинетите.
- (2). При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други дейности по интереси в условията на целодневна организация на учебния ден, ръководителите на паралелки/групи и учителите задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.
- (3). Списъците на учениците от групите, заминаващи на поход, екскурзия и т.н. се предават на директора след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутният лист за придвижване на групата.
- (4). При организиране на походи, по възможност, не се включват хронично болни ученици. Същите да останат под наблюдение на учител (педагогически специалист).
- (5). Преди провеждане на общински, регионални и национални спортни състезания, участниците-ученици задължително преминават през медицински преглед под ръководството на учителите по физическо възпитание или треньорите.
- (6). Задължително е разглеждането на теми по БДП в часа на паралелката.
- (7). След приключването на учебните и/или терапевтичните занятия педагогическите специалисти задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.
- (8). Дежурните педагози следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата в сградата на ЦСОП и следят за поведението им в учебните стаи, коридорите и стълбищата.
- (9). Педагогическите специалисти разработват правила за безопасни условия на възпитание, обучение и труд по учебните предмети, по които преподават и носят отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията.
- (10). Учителите – ръководители на паралелки проследяват в багажа на учениците да няма опасни (режещи, леснозапалими) предмети.

- (11). Учителят/преподавателят по хуманитарни и обществени дисциплини в занимания по интереси /учител в ЦДО/носи отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията, както и при организирани дейности по интереси в условията на полудневна или целодневна организация на учебния ден;
- (12). Учителят в ЦДО организира отдиха и заниманията на групите по интереси, спазвайки строго правилата за безопасност и здраве.
- (13). В условията на епидемиологична обстановка и при възникнала необходимост учителят следи и изисква от родителите на учениците да разполагат с дезинфектант, мокри кърпи и два броя маски, осигурени от тях. Също така той е задължен да изисква от учениците спазването на всички правила за превенция и контрол на заболяванията – само ако това се налага.

НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ:

/помощен и обслужващ персонал – работници и служители/

Чл. 7. Задължения, отговорности и права на непедagogическия персонал (помощен и обслужващ персонал – работници и служители) в ЦСОП „Проф. Димитър Кацаров“ – гр. София:

- (1). Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.
- (2). Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или други упойващи вещества.
- (3). Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.
- (4). Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършването от тях работа или дейност.
- (5). Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.
- (6). Да не работят с машини, които не познават.
- (7). Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на труд.
- (8). Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място – машината, на която работят.
- (9). Имам право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомяват за това прекия си ръководител.
- (10). Имам право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата се правоспособност.
- (11). Задължително да се явяват на периодичен медицински преглед и изследване, когато за това им е съобщено или в друг конкретен случай.

- (12). Преди началото на учебните занятия, по време на отоплителния сезон, огнярът всяка сутрин проверява състоянието на радиаторите в училищната сграда, а при констатиране на нередности незабавно уведомява училищното ръководство.
- (13). Шофьорът управлява поверения му автомобил и извършва определените му от директора на ЦСОП задачи, свързани с управлението, превозването на ученици и персонал, поддръжката на автобуса на ЦСОП;
- (14). Шофьорът изпълнява и задачи, свързани с поддръжката на материалната база в ЦСОП, снегопочистване, опесъчаване, участие в годишната профилактика на отоплителната инсталация.
- (15). Преди началото и след края на учебните занятия работникът по поддръжка и ремонт задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, шкафовете и осветлението. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването им, като своевременно уведомява домакина и ръководството на ЦСОП.
- (16). Качването и слизането при почистване на прозорците или подмяна на осветителните тела става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.
- (17). По време на работа с опасни химикали прозорците в кабинетите, учебните стаи и залите задължително са отворени.
- (18). При подмяна на осветителни тела, ремонт на учебно-технически средства, съоръжения, машини, печки и други, те задължително се изключват от електрическата мрежа.
- (19). Ремонт на ел. табла се извършва само след централно изключване на ел. мрежа.
- (20). След приключване на учебните занятия чистачките задължително проверяват за забравени включени електрически учебно-технически средства и осветление.
- (21). Обслужващият персонал изпълнява задълженията си по договор и длъжностна характеристика само в работно облекло.
- (22). До началото на учебната година задължително се осигуряват от ЦСОП медикаменти за спешен шкаф в медицинския кабинет за долекарска помощ.
- (23). За нуждите на ЦСОП се закупуват или приемат като дарения само уреди, съоръжения, пособия, учебно-технически средства и други, отговарящи на БДС.
- (24). Леснозапалими материали се съхраняват от домакина на строго определените за целта места, безопасни за здравето и живота на учениците и трудовия колектив.
- (25). Забранено е запалването на събраните отпадъци и листа в двора на ЦСОП и около него.
- (26). През отоплителния сезон стриктно да се спазва планът за работа при зимни условия – „План за осигуряване на нормален учебен процес през зимата“¹ с оглед на безопасните и здравословни условия на труд.

¹ Виж Р. Петрова, Училищно планиране, С., 2002, с. 168-171

- (27). Да прилагат всички разпоредените противоепидемични мерки свързани с установените заболявания и самите те да спазват установените правила – само ако това се налага.

УЧЕНИЦИ:

Чл. 8. Задължения, отговорности и права на учениците в ЦСОП:

- (1). При придвижване от дома си към ЦСОП всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата.
- (2). Да спазват правилата за безопасност и култура при пътуване в обществения транспорт.
- (3). Придвижването по коридорите и стълбищата в сградата на ЦСОП става само от дясно.
- (4). Забранява се на учениците да тичат, скачат и да се боричкат в учебните стаи и коридорите на ЦСОП.
- (5). Категорично се забранява на учениците качването по первазите на прозорците, както и катеренето по спортните съоръжения без разрешението на преподавателите по физическо възпитание и спорт и кинезитерапевта.
- (6). Организирането и провеждането на спортни игри и състезания в двора на ЦСОП и спортните площадки става само в присъствието на учител.
- (7). Забранява се на учениците да консумират закуски извън столовата, в сградата на ЦСОП.
- (8). По време на мероприятия и дейности по интереси в условията на целодневна организация на учебния ден, учениците задължително и стриктно спазват указанията на ръководителя на паралелка/група или учителя.
- (9). Забранява се на учениците да пипат и боравят с учебно-технически средства и пособия в отсъствието на преподавател.
- (10). Категорично е забранено на учениците да пипат здрави или счупени контакти и електрически ключове. При откриване на повредени или счупени контакти или електрически ключове са длъжни незабавно да уведомят ръководителя на паралелката/групата, учител или ръководството на ЦСОП.

Конкретните права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учениците за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд са включени в раздел ПРИЛОЖЕНИЯ както следва:

- на лицето, заемащо длъжността директор;
- на лицето, заемащо длъжността помощник-директор по УД;
- на лицето, осъществяващо координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд;
- на лицето, заемащо длъжността учител;
- на лицето, заемащо длъжността учител /ръководител/ при обучението в кабинетите: STEM, компютърен, ТП и готварство;
- на лицето, заемащо длъжността учител по технологии и предприемачество (ТП);

- на учител по физическо възпитание и спорт;
- на учениците по време на учебна и производствена практика и обучение по ТП.
- на учениците по време на провеждане на практическо занятие в кабинет готварство.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ, ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 9. Работникът или служителът е длъжен да спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд при изпълнение на работата, за която се е уговорил.

Чл. 10. Правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за специфични производства и дейности, както и за отделни машини, съоръжения и работни места, се разработват и утвърждават от работодателя. Те не могат да противоречат на нормативните изисквания и се обявяват по подходящ начин на работните места.

Чл. 11. Лица без необходимите знания и умения, предвидени в правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, не се допускат на работа.

Чл. 12. При нарушаване на правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд се носи отговорност.

Чл. 13. При неизпълнение на задълженията си във връзка с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд работодателят или съответното длъжностно лице подлежат на наказание.

Чл. 14. Работодаателят има право да налага дисциплинарни наказания за неспазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 15. Педагогическите специалисти, работата на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на съоръжения, машини и други, както и заети в дейности, които създават опасност за здравето и живота им, задължително се инструктират, обучават и полагат изпит по правилата за осигуряване на безопасни условия на труд.

Чл. 16. Организацията, редът и дисциплината по време на занятията е задължение на всеки участник в учебния процес.

Чл. 17. Учителите по физическо възпитание и спорт не носят отговорност за травми и наранявания по време на междучасията и при неспазване на указанията за безопасност.

Чл. 18. В края на всяка учебна година комисия, в състав по заповед на директора на ЦСОП, проверява състоянието на сградата на ЦСОП и всички съоръжения, физкултурни пособия, апарати, учебно-технически средства, уреди, машини, осветителни и отоплителни инсталации, съставя протокол и прави предложения за ремонт или бракуване.

Чл. 19. В началото на всяка учебна година комисия, в състав по заповед на директора на ЦСОП, проверява състоянието на всички видове инсталации, машини и съоръжения, готовността за започване на учебни занятия и съставя протокол, който се предава на директора.

Чл. 20. В началото на всяка учебна година (първия учебен ден) ръководителите на паралелки/групи запознават учениците с настоящия правилник, а учителите при провеждане на първото занятие инструктират учениците във връзка с изискванията за безопасност при ползване на машини, уреди, съоръжения, физкултурни пособия и други.

Чл. 21. До началото на всяка учебна година задължително се отремонтират или бракуват всички машини, уреди, съоръжения, учебно-технически средства и пособия, които не отговарят на условията за безопасност.

Чл. 22. Задължително е спазването на изготвения план за работа при зимни условия, като своевременно в началото на зимния сезон се осигуряват необходимите противопожарни средства, сол, пясък, луга, лопати и кирки.

Чл. 23. При извършване на ремонтни дейности в сградата на ЦСОП Директорът издава заповед за стриктно спазване на правилата за безопасност до тяхното приключване.

Чл. 24. При станала злополука незабавно се уведомява медицинския специалист, ръководството на ЦСОП, гл. дежурен учител и родителите на ученика или близките на служителя или работника.

Чл. 25. Дежурните педагогически специалисти за деня извършват превантивен контрол по спазване на правилата за безопасност. При нарушаването им от ученици незабавно уведомяват ръководителя на паралелката/групата и ръководството на ЦСОП.

Чл. 26. Движението на учениците в сградата и на територията на ЦСОП се осъществява с придружаване или със знание и контрол от страна на персонала.

Чл. 27. При ползване на автоматични врати в сградата и на оградата на ЦСОП през учебния период служителите проверяват заключването им, за да не се допусне възможността за безконтролното и рисково излизане на учениците.

Чл. 28. Пропускателният режим на ЦСОП се урежда в специален Правилник, с който се запознават всички служители.

Чл. 29. Не се възлага изпълнението на заваръчни работи и не се назначават като заварчици лица, които нямат свидетелство за правоспособност за съответната професия и специализация, както и необходимата степен на правоспособност.

Чл. 30. Около опасните места трябва да бъдат поставени здрави парапети и огради, плакати, предупредителни знаци, светлинни и звукови сигнали и други, които предупреждават учениците за опасността.

Чл. 31. Преди започване на работа учениците трябва щателно да огледат състоянието на работното място.

Чл. 32. Забранено е поливането с вода на пода през летните дни за почистване или охлаждане.

Чл. 33. Учениците се задължават да спират машините за почистване съобразно приетия график и да спазват всички правила и норми за почистването им по безопасен начин.

Чл. 34. Лицата, които обслужват електрически уредби и съоръжения и извършват и ръководят работи с тях, трябва да имат необходимата техническа правоспособност или разряд за заеманата длъжност.

Чл. 35. Водогрейните котли и котлите-утализатори и съоръженията им се обслужват от лица, които са обучени и притежават предвидената степен на правоспособност.

Чл. 36. За отговорник по експлоатацията на енергийните уредби и съоръжения се определя лице с подходяща квалификация от средата на инженерно-техническите работници, което осигурява изпълнението на правилника.

РАЗДЕЛ I

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И РАБОТНИ МЕСТА ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА

Чл. 37. Работата с електрическите инсталации и с електрическия ток трябва да се извършва в съответствие с изискванията на Правилника за безопасността на труда при експлоатация на електрическите уреди и съоръжения, като се спазват следните правила:

- (1). Конструкцията, видът на изпълнението, начинът на монтажа и класата на използваните машини, апарати, уредби, кабели, проводници и други електрически съоръжения трябва да отговарят на номиналното напрежение на мрежата или на уредбата, на условията в обкръжаващата ги среда (влажна, взривоопасна и др.).
- (2). Използваните електрически, уредби съоръжения по своите нормирани, гарантирани и изчислителни характеристики трябва да съответстват на работните условия на дадената електрическа уредба.
- (3). При всяка електрическа уредба трябва да бъде осигурена възможност за лесно разпознаване на частите, отнасящи се до отделните елементи. Схемата ѝ трябва да бъде проста и ясна, съоръженията - подходящо разположени и с необходимото оцветяване, надпис, маркировка и сигнализация.
- (4). Тоководещите части на електрическите машини и на инсталациите, намиращи се на достъпна височина, трябва да бъдат сигурно изолирани или оградени.
- (5). За да не се допусне нещастен случай при евентуално нарушение на изолацията, токопроводните части на електрическите консуматори и съоръжения, които нормално не са под напрежение, трябва да бъдат предпазно занулени или електрообезопасени по друг начин, против допирно напрежение.
- (6). Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяване трябва да бъдат проверявани най-малко 2 пъти през годината.
- (7). Експлоатацията на подвижни електроконсуматори за напрежение над 42 волта, които не са с двойна изолация на корпуса, се допускат само ако се хранят чрез контакти и щепсел тип „шоко“ или са осигурени против допирно напрежение с помощта на автоматично изключващо устройство.

- (8). Прокарването на електрически проводници от силови и съобщителни инсталации в една и съща тръба е **ЗАБРАНЕНО**.
- (9). Всички електрически табла - главни, разпределителни и пускови, трябва да бъдат изключвани.
- (10). Включването и изключването на напрежението за електроконсуматорите в работилниците трябва да се извършва от централното табло.
- (11). Включването и изключването на машините в електрическата мрежа се извършва от учителя, водещ учебната практика, при съблюдаване на мерките за безопасност.
- (12). В работилницата по дървообработване осветителните тела, електродвигателите, пусковите устройства, разпределителните табла и инсталациите към тях да бъдат в изпълнение, съответстващо на противопожарните норми.
- (13). Корпусите на дървообработващите машини да бъдат допълнително заземени към заземителен контур.
- (14). Подвижните и преносими машини и приспособления да се пренасят след изключването им от електрическата мрежа и напълно спрял двигател. Да се пускат в движение, само когато са здраво захванати.
- (15). Забранено е на учениците да пипат и извършват поправки и ремонт по ел. инсталациите на машините.
- (16). Кабели и проводници, които не захранват механизми или електрическо осветление, задължително да се демонтират, а не само да се изолират.
- (17). Не се допуска работа с неизправни електрически щепселни съединения, ключове, шнуrowe и кабели.
- (18). Обслужването и поддържането на електрическите уредби, съоръжения, инсталации и ел. проводни се извършва от лица с необходимата техническа правоспособност, притежаващи изискваната квалификационна група и да са медицински освидетелствани.
- (19). Спазването на изискванията, включени в правилника за безопасност на труда, е задължително.

МЕХАНИЧНО ОБЕЗОПАСЯВАНЕ

Чл. 38. Машините, съоръженията и работните места в учебните кабинети трябва да бъдат напълно обезопасени, съгласно изискванията на действащите правилници и нормативни документи за съответните дейности и видове работи.

- (1). За всяка машина трябва да има окачена на видно място инструкция за безопасна работа.
- (2). Преди започване на учебната практика внимателно да се проверява състоянието на машините и съоръженията.

Чл. 39. Учениците трябва да работят само с напълно обезопасени машини, а работата да се извършва с повишено внимание и под постоянното наблюдение на ръководителя.

РАЗДЕЛ II

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 40. Учебните кабинети, работилници, физкултурен салон, кабинетите в терапевтичния център и други подобни, трябва да отговарят на санитарно-хигиенни изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление (естествено и изкуствено), вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и други.

МИКРОКЛИМАТ – ТЕМПЕРАТУРА, ВЛАЖНОСТ И СКОРОСТ НА ВЪЗДУХА. ОТОПЛЕНИЕ И ВЕНТИЛАЦИЯ.

Чл. 41. Хигиенните изисквания към микроклиматичните параметри на въздуха в работните помещения да отговарят на БДС 14776-87 Охрана на труда.

Чл. 42. Да се спазват оптималните норми на работните места за температура и скорост на въздуха в зависимост от категорията работа и периода на годината.

Чл. 43. Когато поради технически или други причини не е възможно да се осигурят оптималните норми, да се спазват допустимите норми за:

1. температура и скорост на въздуха през студения период за относителна влажност на въздуха на постоянните работни места между 30 и 75 %;
2. скорост на въздуха на постоянните работни места през топлия период;
3. относителна влажност на въздуха на постоянните работни места през топлия период.

ЕСТЕСТВЕНО И ИЗКУСТВЕНО ОСВЕТЛЕНИЕ

Чл. 44. Всички помещения, независимо от времето на пребиваване в тях, трябва да бъдат осигурени с естествено осветление.

1. Помещенията, в които е обективно доказана невъзможността да се осигурят нормите за естествено осветление, трябва да се осветяват през деня със смесено осветление.

2. Естественото осветление трябва да бъде странично, горно или комбинирано и да осигурява хигиенните изисквания съобразно БДС 1786-84.

Чл. 45 Аварийното и евакуационното осветление трябва да се захранват от независим източник на напрежение или да се превключват автоматично към него при внезапно изключване на работното осветление.

ШУМ И ВИБРАЦИИ

Чл. 46 Да се спазват допустимите стойности на нивата на шума.

1. Да не се допуска учебно-възпитателна, терапевтична и трудова дейност на ученици при нива на шума над 85 dB (A).

Чл. 47 Да се осигурят допустимите стойности на вибрациите на работните места в зависимост от характера и направлението на действието им, възрастта и пола на учениците.

ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА

Чл. 48 Вредните вещества се съхраняват с голяма отговорност в отделни специални за целта помещения, снабдени със стелажи, съдове за дозиране, негорими шкафове, съоръжения за преливане, вентилация, подходящ начин за отопляване, противопожарно обзавеждане с инвентар, приспособления за промиване на очите, аптечка с медикаменти за първа помощ и други.

- (1). Работещите с тях да са запознати с техните свойства и правилата за работа, като се подлагат на специален инструктаж.
- (2). Съдовете, в които се съхраняват вредните вещества, да са снабдени с трудно премахващи се надписи с названието на веществото.
- (3). Забранява се изхвърляне в канализацията на отработени разтвори, съдържащи отровни вещества, разяждащи химикали и други подобни.

САНИТАРНО-БИТОВО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл. 49 Територията на ЦСОП и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците да се събират на определените за целта места.

- (1). За осигуряване на личната хигиена на работниците и служителите да се осигурят санитарно-битови помещения.
- (2). Да се поддържат в добър вид съблекалните, помещенията с душеве и умивалници, помещенията за почивка, тоалетните и в изправност шкафчетата, душовете, бойлерите и други.
- (3). Да се спазва от всички, т.е. педагогически, непедагогически персонал и ученици, въведеният режим за труд и почивка.
- (4). Кабинетът на медицинския специалист да бъде обзаведен и оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
- (5). Условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на педагогическия и непедагогическия персонал и на учениците съобразно санитарните норми и изисквания се осигуряват от директора на ЦСОП.

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

Чл. 50 Училищната сграда да бъде осигурена с необходимите количества вода за хигиенно-санитарни, питейно-битови и противопожарни нужди.

Чл. 51 Да се поддържа в изправност водопроводната инсталация и канализационната система.

РАЗДЕЛ III

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА НЕДОПУСКАНЕ НА ПОЖАРИ

Чл. 52 Да се изготви противопожарна Наредба, която да се утвърди от директора на ЦСОП.

1. Да се осъществява постоянен контрол по спазване на противопожарната Наредба от лицето, осъществяващо координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд и ръководството на ЦСОП.

2. Да се извършва постоянен контрол по ползването на електро-нагревателните и отоплителните уреди. При спиране на електрическия ток да се ползват само електрически фенерчета.
3. Отоплителните уреди да бъдат монтирани правилно и безопасно.
4. Леснозапалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.
5. В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, чинове или друг инвентар.
6. Изходите за евакуация да се поддържат годни за използване при евакуация.
7. В таванските и избените помещения да не се складираат леснозапалими материали, да бъдат заключени и да няма свободен достъп до тях.
8. Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в изправност и годност за използване.
9. Да се спазват най-строго изискванията за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и други огневи дейности.
10. Да се изготви план за евакуация на учениците при пожар, същият да бъде поставен на видно място в сградата на Центъра на всеки етаж и да се проиграва веднъж през учебната година.

ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА МАСОВИ МЕРОПРИЯТИЯ – ТЪРЖЕСТВА, ВЕЧЕРИ И ДРУГИ

Чл. 53 Помещенията за масово събиране на хора в ЦСОП са: физкултурен салон, трапезария, учителска стая и други.

Чл. 54 През време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства представител на ръководството на ЦСОП, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарната охрана.

Чл. 55 При провеждане на масовото мероприятие е забранено:

1. да се гаси напълно светлината в помещението;
2. осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар.

РАЗДЕЛ IV

ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ С МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТРУМЕНТИ

Чл. 56 Директорът на ЦСОП утвърждава разработените правила за безопасна работа в учебните кабинети с инструменти, съоръжения и други.

БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ.

ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И ПЛОЩАДКА

Чл. 57 Учителите по физическо възпитание и спорт и кинезитерапевта: подготвят и изискват от ръководството на Центъра и помощния персонал извършването на ремонт на всички спортни уреди и пособия във физкултурния салон и двора на ЦСОП – спортните площадки, шведска стена, тенис маса, въжета, баскетболни кошове и други. Годността на същите се проверява от комисия, а тези, които не могат да се поправят, се бракуват.

Чл. 58 Уредите да бъдат здрави и неподвижно закрепени.

1. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.

2. Баскетболните табла, волейболните колони и други да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.

3. При ползване на спортните уреди във физкултурния салон, същите задължително да се обезопасят с постелки.

4. Забранява се влизането във физкултурния салон без присъствието на учител, качването и ползването на спортните уреди по време на учебен час от повече от един ученик, както и катеренето или висенето по баскетболните табла или рингове.

5. Спортни уреди и пособия да не се използват преди учителят да е разрешил работа с тях, а при работа с гюлета, гирички, топки, тояжки и други задължително да се спазват указанията на учителя за безопасността на всички ученици.

6. В часовете по физическо възпитание и спорт учениците са длъжни да бъдат в спортен екип и със спортни обувки (гуменки, кецове, маратонки), съобразно изискванията на учителя. Не се разрешава в часовете носенето на обеци, накити, часовници, които могат да бъдат опасни за ученика и околните при изпълнението на физическите упражнения, както и ползването на различни предмети и пособия, които не са изискани от учителя и пречат за нормалното провеждане на часа.

7. Учителите по физическо възпитание и спорт трябва да осигурят добро предварително разгриване с цел въвеждане на организма за предстоящата работа и предотвратяване опасността от травми.

8. При изпълнение на физически упражнения, особено на тези с по-сложен характер, да се съблюдават изискванията за помощ и пазене на учениците от страна на учителя.

БЕЗОПАСНА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ В КОМПЮТЪРНАТА МРЕЖА НА ЦСОП И В ИНТЕРНЕТ

Чл. 59 (1) Правила за работа в компютърния кабинет:

1. Учениците влизат в компютърния кабинет само в присъствието на преподавателя – ръководител на компютърния кабинет.

2. В кабинета не се влиза с храна и напитки.

5. Всеки ученик носи персонална отговорност за състоянието на хардуера и софтуера на своето работно място.

6. Разположението на видеомонитора, клавиатурата и работещия с тях трябва да отговаря на следните изисквания: разстояние между очи и екран: 0.50 - 0.70 м. разстояние; между очи и клавиатура 0.45 - 0.50 м.

7. При работа в компютърния кабинет учениците трябва да внимават за опасности, свързани с ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и други) и при наличие на такива незабавно да уведомят преподавателя.

8. Забранява се пипането на контакти, разклонители и таблото за централно включване и изключване на ел. захранването в кабинета.

9. Работата на учениците с компютъра започва след получаване на разрешение от преподавателя.

11. Не се разрешава инсталиране и деинсталиране на софтуер без позволения на преподавателя.

12. Не се поставя компакт диск, флаш памет или друг носител на информация, без указание за това от преподавателя – ръководител на компютърния кабинет.

13. Забранява се разлепването и унищожаването на гаранционните лепенки, поставени върху компютърните кутии, разглобяването на устройства, както и всяко действие, което застрашава гаранцията на техниката в компютърния кабинет.

14. Не се мести компютъра и неговите части, не се теглят и огъват кабелите, не се удря грубо по клавиатурата и бутоните на мишката, не се изключват или свързват периферните устройства.

15. Ако по време на учебните занятия ученик констатира хардуерна повреда или неизправност е длъжен да съобщи незабавно на преподавателя – ръководител на компютърния кабинет, за което се съставя констативен протокол, на който се подписват и двете страни - обучаем и преподавател.

16. При техническа неизправност на компютъра, евентуално късо съединение и други подобни, незабавно се уведомява преподавателя, който предприема съответните действия.

17. След приключване на учебните занятия учениците са длъжни да затворят всички отворени приложения и оставят подредено и чисто работното си място.

(2) Задължения на преподавателя - ръководител на компютърния кабинет:

1. Разяснява правилата за безопасно и отговорно поведение при работа в мрежата на ЦСОП и в Интернет.

2. Използва възможностите на Интернет за обогатяване и разширяване на учебната дейност като възлага на учениците конкретни задачи, предоставят се списък с подходящи Интернет адреси и др.

3. Осъществява непрекъснато наблюдение и контрол върху работата на учениците в мрежата на ЦСОП и в Интернет в учебно време.

4. Предприема незабавни мерки за преустановяване на достъпа на учениците до незаконно съдържание в мрежата.

5. Уведомява незабавно директора на ЦСОП при нарушаване на правилата или при установяване на незаконно съдържание в мрежата.

6. Преподавателят – ръководител на компютърния кабинет не носи отговорност, ако учениците случайно попаднат на вредно или незаконно съдържание в Интернет, както и на организирана саморазправа и др. подобни, чрез Интернет.

(3) Права и задължения на ученика:

1. Работа в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график.
3. Работа в мрежата само под контрола на определено от директора лице.
4. Обучение за компетентно и отговорно поведение в компютърната мрежа на ЦСОП и в Интернет.

(4) Правни и етични аспекти при работа с персонални компютри:

1. Компютърната мрежа на ЦСОП и Интернет се използват от учениците и педагогическите специалисти само с образователни цели.
2. Забранено е използването на мрежата за извършване на стопанска или незаконна дейност.
4. Не се разрешава изпращане или публикуване на снимки на ученици, техни близки и преподаватели, без предварително съгласие на съответното лице.
5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в Интернет, освен след съгласието на родителите им.
6. Учениците са длъжни незабавно да информират учителя, когато попаднат на материали с вредно или незаконно съдържание като порнография, проповядване на тероризъм и насилие, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.
7. Учениците не трябва да изпращат или отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични.
8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща, получени от непознат подател.
9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения.
10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на компютърната мрежата на ЦСОП или атакува други системи.
11. Забранява се използването на чуждо потребителско име и парола.
13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и всяка друга дейност, която нарушава авторските права.
14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на ЦСОП.

**ОРГАНИЗИРАНО ПРИДВИЖВАНЕ НА ДЕЦА, УЧЕНИЦИ И ДРУГ ПЕРСОНАЛ
КАТО ПЕШЕХОДЦИ ИЛИ ПЪТНИЦИ В ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА**

Чл. 60 Задължително е спазването на изготвения и утвърден от директора на ЦСОП план на Комисията по безопасност на движението.

Чл. 61 Шофьорът на автобуса отговаря за безопасния превоз на учениците, като спазва стриктно правилата за движение по пътищата.

Чл. 62 Придвижването на ученици с транспорт, организиран от ЦСОП да се извършва задължително с придружаващо лице.

ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРЕСИ В УСЛОВИЯТА НА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН, ПРОВЕЖДАНИ ИЗВЪН ЦСОП

Чл. 63 При организиране на мероприятия извън ЦСОП, ръководителят на групата да изготви и представи на директора план за провеждане на мероприятиято.

1. Мероприятието извън ЦСОП се провежда след издадена от директора писмена заповед и проведени инструктажи на учениците.

2. Директорът на ЦСОП определя и запознава придружителите на групата с конкретните им задължения за осигуряване на безопасното провеждане на мероприятиято извън ЦСОП.

ДЕЙНОСТИ В СЛУЧАЙ НА ПОЖАР, АВАРИЯ ИЛИ ПРИРОДНО БЕДСТВИЕ

Чл. 64 Да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.

1. При усещане на първите признаци на земетресение да не се напуска сградата самостоятелно от ученици или учители.

2. Да се заемат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително по-устойчиви на въздействието.

3. След преминаване на първия трус незабавно да се изключат отоплителните и нагревателните уреди в учебните стаи, канцелариите, коридорите, работилниците, кабинетите и други.

4. След преминаване на първия трус под ръководството на педагозите организирано, при спазване на плана за евакуация да се напуснат учебните стаи.

5. Да се слиза само от аварийните изходи.

6. След напускане на сградата да не се застава на разстояние по-малко от височината ѝ.

7. Задължително е спазването от всички (трудов колектив и ученици), на противопожарната наредба, утвърдена от директора на ЦСОП.

8. При възникване на пожар е необходимо да се уведомят незабавно органите на противопожарната охрана, като се посочи и адресът на ЦСОП.

9. Да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни съоръжения.

10. Организирано и без паника да се евакуират учениците, съгласно плана за евакуация и конкретната пожарна обстановка.

11. Задимен участък да се преминава с поставена на дихателните органи мокра кърпа.

12. Директорът на ЦСОП и педагозите напускат последни сградата на ЦСОП, след извеждане на всички ученици.

13. При разрастване на пожара да се вземат мерки за спасяване на ценно имущество и документация.

14. При пристигане на противопожарните коли да се информират служителите на СПАБ за следното:

14.1. има ли ученици, неизведени от учебните стаи и къде;

14.2. кои помещения са обхванати от огъня и къде се разпространява;

14.3. местата за съхраняване на леснозапалими течности, документация, ценно имущество и други.

ГЛАВА ТРЕТА

ИНСТРУКТАЖИ И ОБУЧЕНИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 65 Директорът на ЦСОП задължително с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техния обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

- (1). Инструктажите се провеждат от длъжностни лица с техническо или друго подходящо образование и съответен опит през време на работа, като разходите за това не са за сметка на инструктираните.
- (2). Директорът на учебното заведение ежегодно организира форми за повишаване на знанията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудови и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажи.
- (3). Задължително е документирането на проведените видове инструктажи.
- (4). Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.
- (5). Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видовете инструктажи се осъществява от директора на ЦСОП.
- (6). Въвеждането, воденето, съхранението и контролът по документацията за дейностите, осигуряващи здравословни и безопасни условия на обучение и труд се изпълнява от директора на ЦСОП или от упълномощено длъжностно лице.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 66 За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения.

1. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.

2. За всяка трудова злополука самият пострадад или най-близкият свидетел на злополуката незабавно уведомява директора на ЦСОП.

3. Трудовата злополука се установява от директора на учебното заведение с акт в тридневен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване – в тридневен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.

4. Директорът на ЦСОП организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионалните заболявания по установения в Република България ред.

5. Директорът на ЦСОП незабавно уведомява РУО на МОН, регионалните инспекции по труда, органите на МВР, прокуратурата и Гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход трудови злополуки и тежки аварии.

6. Мерки за предотвратяване на трудовите злополуки, на общите и професионалните заболявания се вземат от директора на ЦСОП.

ГЛАВА ПЕТА

ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

Чл. 67 Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалните грижи.

Чл. 68 Спазването на Правилата за оказване на първа долекарска помощ (утвърдени на основание чл.276 ал. 1 и ал.2 от КТ и влезли в сила от 01.01.95 г.) е задължително.

1. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага медицинското лице, обслужващо ЦСОП. Да не се правят опити за ограничаване на гърчови движения и свестяване (пръскане с вода и изкуствено дишане), които влошават състоянието на детето, да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не се дават течности и вода през устата.

2. При настъпване на алергичен шок, на мястото на инфектиране, да се постави турникет.

3. При колапс да се напръска лицето с вода, да се дадат тонизиращи напитки или вода.

4. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.

5. При повръщане да не се дават вода или течности през устата.

6. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос. Да се повика специализирана реанимационна линейка.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в ЦСОП се издава на основание чл. 5, ал.1 от Инструкция № 5 от 05.07.96 г. на МОН.

§2. Настоящият правилник влиза в сила от началото на учебната 2019/2020 година.

§3. Указания за прилагане на правилника се дават от назначеното със заповед на директора на ЦСОП длъжностно лице.

§4. За осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд в ЦСОП е задължително спазването на настоящия правилник, както и на Наредба № 7 от 23.09.99 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при изпълнение на работното оборудване.

§5. Контролът по спазването на правилника се осъществява от директора на ЦСОП.

§6. Правилникът се представя в РУО на МОН при утвърждаване на Списък – Образец № 3 за учебната година.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИТЕ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД НА:

ДИРЕКТОР

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в ЦСОП по действащите нормативни документи, указания и заповеди на министерството, по въпроси на охраната на труда.

2. Утвърждава Правилника за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд на ЦСОП, който ръководи.

3. До началото на всяка учебна година актуализира правилника.

4. Организира запознаването на учениците, педагогическия, непедagogическия персонал и родителите с настоящия правилник.

5. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се.

6. Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

7. Организира съвместно с медицинското лице, обслужващо ЦСОП, провеждането на различните видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в сградата на ЦСОП, дворните площи и другите помещения.

8. Създава условия и осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана и контролира прилагането и спазването на изискванията за тяхното провеждане.

9. До началото на всяка учебна година осигурява изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апаратни съоръжения, за учебните кабинети, работилници, които инструкции съответстват на нормативните изисквания и са съобразени с психологическите особености на децата/учениците и липсата им на трудови навици.

10. Всяка учебна година организира със съдействието на Столична Регионална Здравна Инспекция и специализираната лаборатория проверка по спазването на установените в Република България единни правила, норми и изисквания по отношение на:

10. 1. вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност;

10. 2. ергономични условия;

10. 3. микроклимат (температура и влажност на въздуха).

11. Осигурява безопасни и здравословни условия на труд, така че всяка опасност за живота и здравето на работника или служителя да бъде предотвратена.

12. Осигурява указания за реда и начина за изпълнение на задачите, включително запознаване с длъжностните характеристики и правилата за здравословни и безопасни условия на труд.

13. Осигурява вписването към длъжностните характеристики на служителите и работниците на конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.

14. При сключване на договори с други организации за изпълнение на ремонтни дейности включва и мерки за осигуряване на безопасни условия за обучение и труд.

15. Сключва договор с предприятие /фирма/ за провеждане на производствена практика, в който подробно се вписват задълженията на двете страни за осигуряване на безопасни и здравословни условия, при които ще работят учащите се.

16. Носи персонална отговорност по изпълнението и контрола на безопасните условия на възпитание, обучение и труд на учащите се през време на учебната и производствената практика в работилниците, кабинетите и извън ЦСОП.

17. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, работилници и не допуска използването на неподходящи тавански, избени и студени помещения за подобни цели.

18. Осигурява спазването и прилагането на държавните стандарти и отраслови норми по охрана на труда при усвояване на нови и вече произвеждани съоръжения, апарати, уреди и други в учебните работилници.

19. Осигурява необходимите средства за осъществяване на мероприятията по охрана на труда.

20. Осигурява снабдяването с работно и специално облекло и предпазни средства и предоставя безплатно специално работно облекло и лични предпазни средства на работниците служителите, които работят с или при опасни и вредни за здравето или живота машини, съоръжения, течности, газове, стопени метали, нажежени предмети и други подобни.

21. Осигурява безплатно работно и униформено облекло при условия и ред, установени от МС или КТД.

22. Осигурява условия за санитарно битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите се.

23. Осигурява преглед на сградите след извършен основен ремонт и обръща внимание на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическата инсталация и съоръжения (зануляване, заземяване), монтирането на машините, изискванията по хигиена на труда и противопожарна безопасност.

24. Докладва ежегодно на педагогическия съвет за състоянието по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана, за причините, довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняването им.

25. Осигурява своевременно съставяне на акт за трудова злополука или професионално заболяване, както и разследване на причините, довели до това. Незабавно уведомява РУО на МОН, регионалната инспекция по труда, органите на МВР, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

26. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСП, МЗ, МВР, МОСВ и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

27. Отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби и предписания.

28. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.

29. Съгласувано с противопожарните органи определя пътищата за евакуация на учащите и други служители и работници.

30. Подпомага организирането на евакуация на учениците и трудовия колектив през учебната година и контролира нейното изпълнение.

31. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и други.

32. Осигурява изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.

33. Осигурява съответното обезопасяване, когато изходът на учебното заведение е в близост до улица с интензивно движение.

34. Разработва и обявява по подходящ начин правила за спазване на здравословни и безопасни условия на труд при специфични производства и дейности, както и за отделни машини, съоръжения и работни места. Правилата не могат да противоречат на единните и отрасловите правила.

35. Извършва контрол при сключване на трудов договор за спазване на изискванията за правоспособност и квалификация.

36. Проявява специална грижа и внимание към определени категории трудещи се - младежи, жени, лица с намалена трудоспособност и други.

ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

1. Осъществява от името на директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и децата/учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето им.

2. Провежда начален инструктаж по БУТ и ППО с:

- всички новопостъпващи в ЦСОП служители и работници преди допускането им до работа;

- всички учащи ежегодно със започване на учебната година;

- работници, служители и учащи, изпратени временно на работа или да продължат обучението си в ЦСОП.

3. Оказва помощ и упражнява контрол за правилно провеждане:

а) на инструктажа на работното място и периодичният инструктаж с щатните работници и служители;

б) на инструктажа на работното място, периодичният и ежедневен инструктаж с учащите.

4. Организира и участва в разработването на инструкции за безопасна работа в помещенията – работилници, кабинети, отделни машини, съоръжения, инструменти и други.

5. Подготвя предложения за утвърждаване на конкретни задължения за осигуряване на безопасни условия за лицата, ръководещи и изпълняващи трудови и учебни дейности.

6. Участва заедно с медицинската сестра, под ръководството на заместник-директора по АСД, в извършването на периодичен контрол за санитарно-хигиенното състояние във всички помещения, отделни работни места и района на ЦСОП.

7. Изисква и контролира осигуряването на:

- необходимите работни и специални облекла, лични предпазни средства и периодичните им изпитвания;

- първоначалните и периодични медицински прегледи;

- необходимите правилници, наредби, стандарти и други документи по БУТ и ППО;

- периодична ежемесечна проверка за техническото състояние на ръчните и преносими ел. инструменти, подвижни лампи и трансформатори и редовното водене на дневника за тази цел.

8. Води ревизионната книга за вписване на констатации и предписания на контролните органи по охрана на труда.

9. Разследва причините за станалите трудови злополуки и води книгата за регистриране на актовете за тях. Участва задължително при разследване на злополуки.

10. Участва в проверките, извършвани от контролните органи на Главна инспекция по труда и други държавни органи, осъществяващи общ или специализиран контрол по трудовото законодателство.

11. Извършва самостоятелно проверки по БУТ и ППО на всички работни места (работилници, кабинети). Съставя протоколи за констатациите, с които запознава директора, като изготвя и заповед с конкретни мерки за отстраняване на констатираните нарушения.

12. Периодично информира директора за състоянието на условията на възпитание, обучение и труд в ЦСОП и за хода на изпълнението на поставени задачи, заповеди и предписания.

13. Осъществява връзка с регионалните органи на ГИТ, МЗ и МВР относно цялостната организация на работата по БУТ и ППО в ЦСОП.

14. Дава предложения за подобряване на условията на труд.

15. Контролира спазване на изискванията по нормативните документи, свързани с осигуряване на специалната защита на децата, младежите и девойките под 18-годишна възраст:

15.1. определянето на учениците за производствена практика да става след обстоен медицински преглед и лекарско заключение;

15.2. установеното работно време и почивки при учебната и производствената практика;

15.3. микроклимат, осветление, шум, вибрации, вредни вещества;

15.4. физическо натоварване, работно облекло.

16. Съвместно със заместник-директор по АСД:

16.1. следи и се грижи за наличността и изправността на противопожарните съоръжения;

16.2. организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите и обучение за противопожарни знания на учащите;

16.3. следи за състоянието на проходите за евакуация.

17. Организира изготвянето на инструкции за противопожарните изисквания и правила, които трябва да се спазват при работа с отделните машини, в отделните помещения и други случаи.

18. Отговаря за организацията на работата по охрана на труда в ЦСОП.

19. Изпълнява и всички други задължения по БУТ и ППО, предвидени в нормативни документи за длъжността.

УЧИТЕЛ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО В КАБИНЕТ

1. Обзавеждането на кабинета да е в пълно съответствие с изискванията на БУТ и ППО.

2. В началото на срока, преди започване на обучението в кабинета, учителят да проведе по утвърдената програма необходимия инструктаж по БУТ и ППО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктажа, като попълва пълно и точно всички графи. В инструктажа особено внимание да обръща на поведението, което трябва да се спазва по време на работа в кабинета.

3. Да запознава учениците с възможните последици в случай на неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.

4. Да изиска от ръководството на ЦСОП утвърдена инструкция за безопасна работа в кабинета, която окачва видно и достъпно за четене място.

5. Да обучава учениците на правилно и безопасно провеждане на практическите занятия. Да дава ясни и недвусмислени указания и нареждания за безопасна работа в кабинета.

6. Преди започване на занятие, свързано с опити, предварително да попълни всичко необходимо в работната тетрадка за инструктаж по БУТ и ППО. Да провери състоянието и

да подготви уредите, материалите, приборите, работните места, предпазните средства и всичко друго, необходимо за безопасна работа. В самото начало на учебния час да направи необходимият инструктаж на учениците (по въпросите, отразени в работната тетрадка) за правилно и безопасно провеждане на опитите.

7. Да не допуска провеждане на практическа работа в кабинета на ученици, без да са осигурени с налично работно облекло (когато е необходимо).

8. През време на работа в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите, незабавно да ги изключва от действие. При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да взема съответни мерки, включително и отстраняване от дейност.

9. Да създава навици в учениците сами, преди започване (и през време) на работата, внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго обзавеждане, което ползват. При забелязване на нередности незабавно да уведомят.

10. Отговаря за безопасното протичане на практическите занятия;

11. Да включва и изключва напрежението за работните ел. табла и контакти само след съблюдаване на мерките за сигурност.

12. Длъжен е строго да спазва нормативите за допустимото количество материали и условията, при които могат да се съхраняват в кабинета.

13. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствие на преподавател.

14. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава за това на директора на ЦСОП.

УЧИТЕЛ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

1. Да познава /знае/ изискванията за безопасна работа и ползване на всички машини, съоръжения, инсталации, инструменти, приспособления и т.н., с които е обзаведено помещението за обучение по технологии и предприемачество.

2. Осигурява подреждане на оборудването в помещението за обучение по начин, най-удобен и безопасен за работа с учениците. За всеки ученик/група ученици да има работно място.

3. В началото на учебната година/срока, преди започване на обучението по труд и техника, да проведе по утвърдената програма необходимият инструктаж по БУТ и ППО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва точно и пълно всички графи.

4. Да провежда ежедневен инструктаж преди всяко учебно занятие за безопасна работа. Да запознава учениците с възможните последици в случай на неспазване изискванията за това.

5. Да включва и изключва машините и съоръженията от електрическата мрежа, при съблюдаване на мерките за сигурност.

6. Да обучава учениците в правилна и безопасна работа, както и да ги инструктира отново при смяна на работата или работното място.

7. Преди започване на учебната работа внимателно да е проверил състоянието на оборудването и инструментите, които ще се ползват от учениците (здравина, заточване, закрепване). В случай на неизправности, противоречащи на изискванията за безопасно ползване, да не разрешава работа с тези от тях.

8. През време на работа да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и начина, по който ползват инструментите. При неспазване на изискванията да забранява работа.

9. Да знае всеки момент местопребиваването на всеки ученик от групата и каква работа извършва.

10. Да не допуска в помещението да работи ученик без подходящо работно облекло.

11. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащи нормативни документи по охраната на труда.

12. Да следи спазването на режима за работа и почивка с учениците.

13. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки един.

14. Да създава навици в учениците те сами преди започване и през време на работа внимателно да оглеждат работното си място, като при забелязване на нередности да го уведомяват.

15. Да не допуска оставане на ученици в помещението за обучение по технологии и предприемачество без наблюдение на учител.

16. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да известява директора на ЦСОП.

УЧИТЕЛ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ И КИНЕЗИТЕРАПЕВТ

1. Да изисква, устройва и обзавежда площадката за физкултура с здрави, изправни и сигурно поставени (закрепени) уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката (асфалт или сгурия) и други.

2. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние.

3. Ежедневно, преди започване на занятията по физкултура и спорт или кинезитерапия, да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.

4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от злополука, или да се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда да осигурява необходимото средство (магнезий).

5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.

6. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити (прескоци, отскоци, игра на лост, халки, греда).

7. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормата да не изисква изпълнение на трудни елементи.

8. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.

9. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилната, разположение на уредите и др.

10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на директора на ЦСОП.

УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА УЧЕБНА И ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА И ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО.

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БУТ и ППО, които се провеждат от учителите по ТП и учебна практика, както и инструктажа, провеждан в предприятието преди започване на производствена практика.

2. Да се разписват в книгите за инструктажа в просветното звено и в предприятието, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.

3. Да спазват установеното време за производствена практика.

4. Строго да спазват разпоредбите по БУТ и ППО и правилата за вътрешния ред и поведение в учебното звено и предприятието, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да поддържат образцов ред, чистота и висока култура на работното си място.

5. Да ползват задължително обикновеното и специалното работно облекло, които се полагат.

6. Да познават устройството и действието на машините, съоръженията, инсталациите, приборите, механизмите и т.н., с които работят и да спазват всички специфични изисквания инструкциите за безопасна работа с тях.

7. Преди започване на работа или дейност да огледат внимателно работното си място и при забелязване и на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомяват преподавателя или майстора.

8. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определена работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и несчастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама и повече ученици. В такива случаи ученикът, който трябва да включва машината, апаратурата или съоръжението, се задължава да даде сигнал.

9. Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.

10. При злополука веднага да съобщават на учителя си или ръководителя на учебната и производствената практика, за да се вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.

11. На учениците строго е забранено:

- а) самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да напускат или сменят работното си място, да се пресягат през работните машини, да разговарят докато работят;
- б) да извършват поправка на електрически уреди, инструменти, ел. инсталации, работни машини, съоръжения, приспособления, мебели, обзавеждане и други;
- в) да разхвърлят безразборно обработените предмети около мястото на работа.

ДОМАКИН

1. Осигурява съответствие на състоянието на кухнята и столовата с изискванията на нормативните документи по БУТ и ППО.

2. Проследява изпълнението на мероприятията и дейности, организирани в стола, за ограничаване или недопускане на трудови злополуки, аварии, пожари и т.н.

3. Изпълнява в срок заповедите на директора на ЦСОП и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по БУТ и ППО.

4. Не допуска неизправни и небезопасни машини и съоръжения да бъдат пуснати в работа, дори и за проба.

5. Осигурява съобразно нормите и изискванията условия за санитарно-битово и хигиенно обслужване на работниците и служителите.

6. Предприема мерки за механизирани и премахване на непривлекателния труд.

7. В случай на трудова злополука уведомява директора на ЦСОП. Осигурява своевременното изготвяне на акта за злополука. Отстранява причините, довели до злополуката и взема мерки за недопускане на подобни случаи.

8. Осигурява работниците и служителите с необходимите работни облекла, СРО, тяхното поддържане, профилактика и съхраняване съгласно изискванията.

9. Осигурява за работещите в ЦСОП необходимите им годни и безопасни инструменти и съоръжения, противопожарни уреди и други.

10. Съдейства за ежегодно участие на работниците и служителите в провежданите курсове и семинари за обучението им по БУТ и ППО.

11. Заедно с финансовия контролор осигурява поставянето на предупреждаващи, задължаващи, забраняващи и насочващи знаци и надписи по охрана на труда на опасните работни места, машини и съоръжения.

12. Контролира правилното поддръжане и съхранение на материали.

13. Осигурява ред и чистота на работните места и около тях във всички помещения.

14. Отстранява от работа лица в нетрезво състояние и тези, които не спазват изискванията за безопасна работа.

15. Участва в осигуряването на прекратяване на работата и извеждане на всички лица от помещенията, когато има опасност за здравето и живота им.

16. Изпълнява всички други задължения по БУТ и ППО и трудовите правоотношения, предвидени в нормативни документи за длъжността.

17. Изисква от непедагогическият персонал спазване на мерките, свързани с превенция и контрол на заболяванията.

Предложените правила са приети на заседание на Педагогическия съвет с протокол № 10 от 10.09.2026 г., утвърдени са от Директора на ЦСОП.
Правилникът влиза в сила от 15.09.2026 година.